

tekst 8

Schoolregels

Om de dagelijkse gang van zaken goed te laten verlopen in de school is het belangrijk dat er regels zijn die door iedereen worden nageleefd.

Voorbeelden van een aantal schoolregels:

- van elkaars spullen afblijven
- geen grof taalgebruik
- geen rommel maken

naar: www.munnikkenheidcollege.nl van april 2018

- 1p 15 In tekst 8 staan verschillende schoolregels die op de website van een school te vinden zijn.
Wat zijn deze schoolregels?
- A normen
 - B rechtsregels
 - C waarden
 - D wetten

tekst 9

Verdachte uit rechtszaal verwijderd

Een verdachte is op last van de rechter verwijderd uit de rechtszaal, omdat hij tijdens het aanhoren van de strafeis de ... herhaaldelijk onderbrak.

naar: www.nu.nl van 18 januari 2018

- 1p 16 Wat moet er op de puntjes in tekst 9 worden ingevuld?
- A advocaat
 - B getuige
 - C officier van justitie
 - D rechter

tekst 10

'Roekeloos' rijgedrag is te verwarrend

De term 'roekeloosheid' die in rechtszaken wordt gebruikt bij de zwaarste verkeersdelicten, moet uit de Wegenverkeerswet worden geschrapt. De Raad voor de rechtspraak geeft dit als advies aan de minister van Justitie en Veiligheid, die een wetsvoorstel voor zwaardere straffen voor verkeersdelicten voorbereidt.

In juridisch opzicht betekent roekeloosheid in het verkeer iets heel anders dan in het dagelijkse taalgebruik. Dat verschil leidt bij de slachtoffers en betrokkenen tot onbegrip over de hoogte van de straffen, zegt de Raad. Gedrag dat op mensen al snel overkomt als roekeloos, is dat in een rechtszaak vaak niet, schrijft de Raad.

De rechter komt in verkeerszaken alleen in uitzonderlijke, zware gevallen tot het oordeel 'roekeloosheid' vanwege de manier waarop de term in de wet is omschreven. Een 'roekeloze rijder' moet zich buitengewoon onvoorzichtig hebben gedragen en hij moet bewust een zeer ernstig gevaar hebben veroorzaakt. In het dagelijks taalgebruik betekent 'roekeloos' onverantwoordelijk.

Op dit moment is het vaak lastig voor slachtoffers en betrokkenen van verkeersongevallen om te begrijpen hoe een rechter tot de uitspraak komt. Zeker als er dodelijke slachtoffers zijn, is het moeilijk te accepteren dat de veroorzaker van een ongeval soms relatief licht gestraft wordt. Om een einde te maken aan de onduidelijkheid, is het beter om deze term helemaal uit de wet te halen, stelt de Raad.

naar: www.metronieuws.nl van 29 mei 2018

Lees tekst 10.

- 1p 17 Een van de redenen om de term 'roekeloosheid' uit de wet te halen is omdat sommige mensen vinden dat er nu te laag gestraft wordt. De minister van Justitie en Veiligheid werkt aan een wetsvoorstel om verkeersdelicten zwaarder te kunnen straffen.
- Noem een doel van straffen waarmee de minister de slachtoffers en betrokkenen tegemoet wil komen?

Zie tekst 10.

- 1p 18 Welke macht neemt het uiteindelijke besluit of de term 'roekeloosheid' wordt geschrapt?
- A de rechterlijke macht
 - B de uitvoerende macht
 - C de wetgevende macht

tekst 11

Tieners van de weg gehaald

Twee tieners van veertien en vijftien jaar, die er vandoor waren gegaan met een auto, zijn van de weg gehaald.

Agenten merkten de twee jongens op toen ze op een verkeersplein stilstonden. Toen de agenten ernaartoe reden, gingen de jongens er vandoor. De twee jongens werden uiteindelijk door de politie staande gehouden. Ze zijn meegenomen naar het politiebureau, waar de ouders de jongens konden ophalen.

naar: www.telegraaf.nl van 26 december 2017

- 1p 19 Welke taak van de politie herken je in tekst 11?
- A dienstverlening
 - B handhaving van de openbare orde
 - C hulpverlening
 - D opsporing van strafbare feiten
- 1p 20 In tekst 11 is te lezen dat de ouders de jongens konden ophalen. Het is mogelijk om de jongens nog aan te pakken vanwege hun gedrag. Welke mogelijkheid heeft de politie om de jongens uit tekst 11 aan te pakken?
- De politie kan
- A de jongens doorverwijzen naar Bureau Halt om daar aan een passende aanpak mee te werken.
 - B de jongens voor maximaal een jaar naar een tuchtschool sturen om heropgevoed te worden.
 - C de ouders van de jongens maximaal drie maanden vastzetten, omdat zij verantwoordelijk zijn voor het gedrag van hun kinderen.
 - D de scholen van de jongens verplichten ze van school af te sturen wegens onaangepast gedrag.

tekst 12

Handsfree mag ook niet

Een automobilist had een boete van 230 euro gekregen, omdat hij een mobieltje bediende. Zijn telefoon zat in een handsfreehouder. Hij stapte naar de kantonrechter. Die oordeelde dat aanraken gelijk staat aan het vasthouden van een telefoon, wat verboden is.

naar: www.metronieuws.nl van 7 maart 2018

- 1p 21 Leg met behulp van een gegeven uit tekst 12 uit of het bedienen van een mobiele telefoon tijdens het autorijden een misdrijf of een overtreding is. *Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.*
Het is een ..., want ...

tekst 13

Jarenlange celstraffen voor woningoverval en bedreiging

Twee mannen zijn door de rechtbank veroordeeld tot drie en vierenhalf jaar cel voor een woningoverval. Ze bedreigden de bewoner en stalen 8200 euro, een aantal gouden munten en een iPhone.

Het Openbaar Ministerie eiste een celstraf van vijfenhalf jaar tegen beide verdachten. De veroordeelden moeten het slachtoffer ieder ook 750 euro smartengeld betalen van de rechtbank. Het slachtoffer heeft nog steeds nachtmerries.

naar: www.omroepwest.nl van 16 februari 2016

- 2p 22 Criminaliteit heeft twee soorten gevolgen: materiële en immateriële. In tekst 13 zijn beide gevolgen te herkennen.
→ Geef per gevolg een voorbeeld uit tekst 13.
Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.
Een materieel gevolg: ...
Een immaterieel gevolg: ...

tekst 14

“Wees voorbereid op criminaliteit”

In een supermarkt in Den Haag doet de minister van Veiligheid en Justitie een oproep aan alle winkelmedewerkers in Nederland om zich goed voor te bereiden op criminaliteit, om zo agressie en geweld op de winkelvloer te verminderen.

Via een gratis lespakket leren winkelmedewerkers hoe zij agressie en geweld kunnen voorkomen. En als het toch zover komt, hoe zij daar het beste mee kunnen omgaan.

naar: www.rijksoverheid.nl van 4 oktober 2017

Lees tekst 14.

- 1p 23 Er zijn verschillende soorten overheidsbeleid in Nederland ten aanzien van criminaliteit.
Welk soort beleid is te herkennen in de tekst?
- A gevangenisbeleid
 - B opsporingsbeleid
 - C preventief beleid
 - D vervolgingsbeleid

tekst 15

Informatie bij het kopen van producten op Marktplaats

Hoe voorkom ik dat ik me schuldig maak aan het kopen van gestolen producten?

Marktplaats wordt soms gebruikt om gestolen producten (door) te verkopen, vaak voor (onrealistisch) lage prijzen. Het is niet toegestaan om gestolen producten te (ver)kopen via Marktplaats.

Voorkom dat je je hier aan schuldig maakt.

- 1 Vraag naar het serienummer van het product.
- 2 Controleer aan de hand van het serienummer of het product als gestolen geregistreerd staat bij de politie.

naar: www.marktplaats.nl van november 2018

- 1p 24 Over welke vorm van criminaliteit gaat de informatie in tekst 15?

tekst 16

Wetsvoorstel Computercriminaliteit naar Eerste Kamer

De minister van Justitie en Veiligheid heeft het wetsvoorstel Computercriminaliteit bij de Eerste Kamer ingediend. Het wetsvoorstel geeft politie en justitie de bevoegdheid om onopgemerkt de systemen van verdachten binnen te dringen, zoals een smartphone of computer. Vervolgens mag de politie op deze systemen gegevens ontoegankelijk maken of kopiëren, maar ook communicatie aftappen of observeren. Voordat de politie systemen mag hacken, moet er eerst toestemming van de rechter-commissaris zijn op verzoek van de officier van justitie.

naar: www.security.nl van 7 mei 2018

Lees tekst 16.

- 2p 25 In een rechtsstaat heeft de overheid twee taken: rechtshandhaving en rechtsbescherming. In tekst 16 is de taak rechtsbescherming te herkennen.
- Leg uit wat rechtsbescherming is en geef een voorbeeld daarvan uit tekst 16.

Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.

Rechtsbescherming is ... en een voorbeeld uit tekst 16 is ...

- 2p 26 Om criminaliteit te verklaren wordt onderscheid gemaakt tussen
- individueel crimineel gedrag en
 - criminaliteit als een maatschappelijk verschijnsel.
- Hieronder volgen vier mogelijke oorzaken van criminaliteit:
- 1 het hebben van gedragsproblemen in het gezin en op school
 - 2 een veranderend norm- en waardebesef door ontzuiling
 - 3 een lage pakkans
 - 4 sociale ongelijkheid tussen groepen
- Geef per oorzaak aan of die past bij individueel crimineel gedrag of bij criminaliteit als een maatschappelijk verschijnsel.

Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.

oorzaak 1 = ...

oorzaak 2 = ...

oorzaak 3 = ...

oorzaak 4 = ...

tekst 17

Gevangenisstraffen geëist voor apothekers

De eigenaren van de Verenigde Apotheken Limburg hebben een gevangenisstraf van 30 maanden, waarvan zes maanden voorwaardelijk, tegen zich horen eisen.

Daarnaast werd er geëist dat de eigenaren een boete van 800.000 euro moeten betalen. De eigenaren worden er van verdacht dat ze jarenlang en stelselmatig opzettelijk onjuiste medicijnen hebben gedeclareerd bij zorgverzekeraars. Op die manier zouden ze zorgverzekeraars voor meer dan 17 miljoen euro hebben opgelicht, zegt het Openbaar Ministerie (OM).

naar: www.1limburg.nl van 27 maart 2018

Lees tekst 17.

2p 27 Hieronder volgen zes begrippen:

- 1 fraude
- 2 internationaal georganiseerde misdaad
- 3 witteboordencriminaliteit
- 4 zware criminaliteit
- 5 gokactiviteiten
- 6 veelvoorkomende criminaliteit

→ Welke **twee** begrippen passen bij tekst 17? Schrijf de juiste twee nummers op.

Zie tekst 17.

1p 28 Uit welke groep(en) sancties komen de eisen van het OM in tekst 17?

- A uit de bijkomende straffen
- B uit de hoofdstraffen
- C uit de hoofdstraffen en de bijkomende straffen
- D uit de hoofdstraffen en de maatregelen
- E uit de maatregelen en de bijkomende straffen

tekst 18

Kritiek op plan voor snijden in rechtsbijstand

Mensen met een laag inkomen kunnen in de toekomst niet meer vanzelfsprekend een beroep doen op een gesubsidieerde advocaat¹⁾ als zij bijvoorbeeld gaan scheiden, ontslagen worden of schulden hebben. Dat staat in plannen van de minister voor Rechtsbescherming. Uit de Tweede Kamer klinken kritische reacties. Ook de coalitiepartijen vinden dat de plannen te ver gaan.

noot 1 Met gesubsidieerde advocaat wordt bedoeld dat een deel van de advocaatkosten wordt betaald door de overheid.

naar: www.nos.nl van 25 september 2018

Lees tekst 18.

- 2p **29** Volgens sommige critici zou het afschaffen van een gesubsidieerde advocaat kunnen leiden tot klassenjustitie.
→ Wat is klassenjustitie? Leg uit dat de plannen van de minister voor Rechtsbescherming volgens critici kunnen leiden tot klassenjustitie.
Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.
Klassenjustitie houdt in ...
en de plannen van de minister voor Rechtsbescherming kunnen volgens critici hiertoe leiden, omdat ...
- 2p **30** In de wet zijn de rechten van de verdachte vastgelegd, zoals het recht op hulp van een advocaat.
Hieronder volgen vier uitspraken over de rechten van een verdachte.
- 1 Een verdachte heeft recht op een eerlijk proces voor een onafhankelijke en onpartijdige rechter.
 - 2 Een verdachte is onschuldig totdat hij door de rechter schuldig is bevonden.
 - 3 Een verdachte mag voor onbeperkte tijd worden vastgehouden.
 - 4 Het is volgens de wet mogelijk om rekening te houden met bijzondere kenmerken van een verdachte.
- Geef per uitspraak aan of deze juist of onjuist is.
Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.
uitspraak 1 = ...
uitspraak 2 = ...
uitspraak 3 = ...
uitspraak 4 = ...

tekst 19

Hoger beroep levert vaak lagere straf op

Wie in hoger beroep gaat tegen een vonnis van de rechtbank bij een misdrijf, maakt een grote kans op een mildere straf. In een op de drie gevallen pakt een gevangenisstraf, taakstraf of boete lager uit.

Verdachten en advocaten bereiden zich in hoger beroep ook gericht voor. “Je weet precies om welke redenen een verdachte in eerste instantie is veroordeeld”, zegt de voorzitter van de Nederlandse Vereniging van Strafrechtadvocaten. Die punten kun je in hoger beroep aanvechten door bijvoorbeeld getuigen of experts in te schakelen.”

naar: www.ad.nl van 29 maart 2017

Lees tekst 19.

- 1p 31 In een rechtszaak heeft een verdachte van een misdrijf het recht om tegen het vonnis van de rechtbank in hoger beroep te gaan. Waar wordt deze zaak in hoger beroep behandeld en waar kan het eventueel daarna nog naar toe?
- A bij de Hoge Raad, daarna bij de rechtbank
 - B bij de Hoge Raad, daarna bij het gerechtshof
 - C bij het gerechtshof, daarna bij de Hoge Raad
 - D bij het gerechtshof, daarna bij de rechtbank